

Samvittighedsgrunde drives til at nægte at gøre Militærtjeneste, skal have Lov til at følge deres Samvittigheds Bud eller ej, og det er dog vel et Anliggende af vidtrækkende Betydning. Det var Indenrigsministeren, der indbragte Lovforslaget, og han fremhævede, at det skete efter Samraad med Forsvarsministeren, og det er vel Forsvarsministeren, der i sin Stilling har særlig Lejlighed til at beskæftige sig med disse Spørgsmaal, og efter hvis Initiativ Lovforslaget fremkommer. Jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale det paa det bedste og udtale Haabet om, at det snart vil blive gennemført.

Som Formand for Dansk Fredsforening er jeg særlig opfordret til at tage Ordet ved denne Lejlighed og give Lovforslaget den stærkeste Anbefaling, jeg formaar. Dansk Fredsforening har gennem en Aarrække beskæftiget sig indgaaende med denne Sag. Paa Foreningens Aarsmøde i Fjor Sommer vedtoges det enstemmigt at henstille til Hovedbestyrelsen at arbejde for en Ændring af Værnepligtsloven, hvorved de, der af Samvittighedsgrunde ønskede Fritagelse for Militærtjeneste, faar Adgang til i Stedet for denne at udføre civilt Arbejde for Staten. I Overensstemmelse hermed foretog jeg sammen med andre Medlemmer af Hovedbestyrelsen en Henvendelse til Forsvarsministeren og rettede paa Fredsforeningens Vegne en indtrængende Opfordring til ham om at faa gennemført et Lovforslag, hvorefter alle værnepligtige, der af Samvittighedsgrunde vægred sig ved at gøre Militærtjeneste, kunde overføres til civilt Arbejde. Vi fik ved Indenrigsministerens Svar paa vor Henvendelse klar og tiltalende Oplysning om, at Regeringen, saa vidt det lod sig gøre indenfor de bestaaende Loves Rammer, havde stræbt at afbøde Samvittighedskonflikter og ordne Forholdene saaledes, at de paagældende kunde opfylde Værnepligtskravene uden at komme i Strid med deres religiøse eller moralske Overbevisning. Der er i Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag givet nærmere Oplysning om, hvilken Fremgangsmaade man i saa Henseende har valgt, og der er al Grund til at yde Ministeren Anerkendelse for, hvad han paa denne Maade har udrettet. I Virkeligheden er det, saa vidt jeg skønner, overordentlig meget, sikkert saa meget, som det overhovedet var muligt at naa til ad administrativ Vej. Men Ministeren var selv den første til at erkende, at en tilfredsstillende Ordning kun kunde opnaas ad Lovens Vej, og han meddelte os, at et

hertil sigtende Lovforslag var under Udarbejdelse. Det er dette Lovforslag, som nu er til Behandling her i dette høje Ting.

Det ærede Medlem, der førte Ordet for Venstre (Klaus Berntsen), ytrede forskellige Betænkeligheder, ikke egentlig ved Lovforslagets reelle Indhold, men ved, kan jeg maaske sige, at Lovforslaget ikke skulde være stemmende med Grundlovens §§ 79 og 90. Jeg tror, at det ærede Medlems Ængstelse i saa Henseende er ubegrundet. Grundlovens § 90, der fastslaar, at enhver vaabenfør Mand er forpligtet til med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver, kan lige saa lidt som § 79 paa nogen Maade være til Hinder for, at dette Lovforslag gennemføres. Naar der netop i Grundlovsparagraffen udtrykkelig henvises til den almindelige Lovgivning, maa Bekymringerne for, at man her ikke skulde være i Overensstemmelse med Grundloven, forekommer det mig, ganske bortfalde. Og i øvrigt er der med Hensyn til Spørgsmaalet om Fædrelandets Forsvar det at bemærke, at paa det nuværende Tidspunkt bidrager man i Evropa alle Vegne efter Englændernes, Franskmandenes og Tyskernes Eksempel til Fædrelandets Forsvar ikke alene ude ved Fronten eller i Ammunitionsværkstederne, men rundt omkring i Landet, f. Eks. ved Fremskaffelsen af Levnedsmidler eller ved at holde Agerbruget i Gang eller i det hele ved at dyrke de Erhverv, hvorved Samfundet opretholdes. Efter hele den Organisation, der er truffet i de Lande, jeg nu har nævnt, fremhæves det netop som noget af den største Vigtighed: Organisation af det civile Arbejde. Men jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa, da Lovforslaget vil blive gjort til Genstand for en Udvalgsbehandling, og de Spørgsmaal, som det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) har fremdraget, der kan blive gjort til Genstand for nøjere Behandling og Undersøgelse.

Naar Lovforslaget, hvad jeg sikkert haaber, snart bliver til Lov, vil Danmark paa dette Omraade være længere fremme end nogen anden Stat med Undtagelse af England, hvor man, som det ærede Medlem fra Assens fremhævede, overhovedet indtil i Fjor ikke havde kendt til almindelig Værnepligt. Lovforslaget bryder Isen ved at anerkende Samvittighedsbud som Fritagelsesgrund for Militærtjeneste. Dette er efter min Mening Hovedsagen.

Jeg vilde ønske, at det maatte lade